

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: P. Č., proti žalovanému: **Předseda Okresního soudu ve Strakonici**, se sídlem Smetanova 455, Strakonice, v řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, k námitce podjatosti vznesené žalobcem proti všem soudcům Krajského soudu v Českých Budějovicích,

t a k t o :

Soudkyně Krajského soudu v Českých Budějovicích JUDr. Věra Balejová, JUDr. Marie Krybusová a Mgr. Helena Nutilová **nejsou** vyloučeny z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 Na 73/2013.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou adresovanou a doručenou Krajskému soudu v Českých Budějovicích domáhá proti žalovanému předsedovi Okresního soudu ve Strakonici vydání rozsudku, kterým by tomuto předsedovi soudu bylo zakázáno, aby pokračoval v porušování žalobcova práva na ochranu osobních a soukromých údajů, přikázáno obnovení stavu před zásahem ke dni, kdy začal používat vadný tiskopis č. 060 vydávaný Ministerstvem spravedlnosti, a určeno, že pokyn Ministerstva spravedlnosti č. j. 126/2009 (OD-Org) je v nesouladu s právním řádem České republiky a jeho používání správou Okresního soudu ve Strakonici je porušováno žalobcovo právo na ochranu soukromého života.

O žalobě nebylo dosud rozhodnuto.

Žalobce P. Č. v podání ze dne 20. 8. 2013, které bylo adresováno a doručeno Krajskému soudu v Českých Budějovicích dne 23. 8. 2013, vznesl námitku podjatosti všech soudců Krajského soudu v Českých Budějovicích. Uvedl, že „*u krajského soudu po léta dochází k machinacím s nápadem – všechny žaloby jsou předávány asistentu soudce a zapisovány do rejstříku Na, včetně těch, které Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako projednatelné (např. 10 Na 5/13), - nejde o rozhodovací činnost soudu, nýbrž o odnímání soudce, ať už přímo Mgr. Pošvářovou (JUDr. Ing. Strnadem) či nepřímou jinou osobou onoho krajského soudu, - jde o svévolnou manipulaci u krajského soudu, poněvadž není uvěřitelné, aby návrhovatel byl takový pabl, že by nebyl způsobilý či schopný podat návrh na zahájení řízení se*

všemi náležitostmi, - o tom, že jde o machinaci, svědčí i to, že žádný jiný krajský soud si nedovolí zapsat žaloby do rejstříku k tomu neurčenému, a 40 % či 98 % návrhů odmítat pro údajné vady, - krajský soud zachází ještě dál - nejenže hází žaloby do koše, jak se laicky říká, ale i návrhovateli svévolně od července 2013 odmítá stvrdit přijetí podání v elektronické podobě razítkem na předloženém podání v listinné podobě (viz Spr 959/13). V citovaném podání pak žalobce uvedl, že projednávaná věc musí být přikázána jinému soudu téhož stupně.

Soudkyně úseku správního soudnictví Krajského soudu v Českých Budějovicích, resp. každá z nich uvedla v písemném vyjádření ze dne 26. 8. 2013 k námitce podjatosti, že: „*Ve věci podání P. Č. se necítím podjatá ani k němu nemám žádný osobní či jiný vztah, který by opodstatňoval vznesenou námitku podjatosti*“. Toto prohlášení podepsaly soudkyně JUDr. Věra Balejová, předsedkyně senátu, JUDr. Marie Krybusová, předsedkyně senátu a Mgr. Helena Nutilová, soudkyně.

Je-li účastníkem řízení vznesena námitka podjatosti všech soudců určitého soudu, a přitom je již zřejmé, kterému soudci (soudcům) je či bude věc přidělena, je účelné se zabývat otázkou podjatosti jiných než těchto soudců jen za předpokladu, že u nich bude shledán důvod k vyloučení. V případě, že tomu tak není a že tedy nic nebrání v tom, aby soudci, jimž věc byla či bude přidělena, ji vyřizovali, postrádá zkoumání podjatosti dalších soudců daného soudu smysl, neboť vůbec není dán důvod ke změně okruhu soudců, kteří mají věc vyřizovat. Žalobce namítl podjatost všech soudců Krajského soudu v Českých Budějovicích. Podle rozvrhu práce již věc byla přidělena senátu 10 Na Krajského soudu v Českých Budějovicích, který bude rozhodovat ve složení: JUDr. Věra Balejová, JUDr. Marie Krybusová a Mgr. Helena Nutilová. Nejvyšší správní soud se proto nejprve zabýval tím, zda je námitka podjatosti relevantní ve vztahu k těmto třem soudkyním. Teprve byla-li by námitka shledána důvodnou a byly-li by tyto soudkyně vyloučeny z projednávání a rozhodování věci, přistoupil by Nejvyšší správní soud „v druhé fázi“ ke zkoumání podjatosti ostatních soudců Krajského soudu v Českých Budějovicích. I při posuzování námítky podjatosti je totiž nutno respektovat zásadu hospodárnosti řízení, která v daném případě velí postupovat tak, aby podjatost jednotlivých soudců byla prověřována jen potud, dokud se nenajde potřebný počet soudců, kteří jsou ve vztahu k věci nepodjatí a kteří tedy ve věci mohou jednat a rozhodovat (srov. i usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 – 34, dostupné na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud se proto nejprve zaměřil na posouzení námítky žalobce ve vztahu k soudkyním JUDr. Věře Balejové, JUDr. Marii Krybusové a Mgr. Heleně Nutilové.

Podle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci „*vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*“ Podle ust. § 8 odst. 5 věty čtvrté s. ř. s. musí účastník řízení námitku podjatosti zdůvodnit a uvést konkrétní skutečnosti, z nichž podjatost soudce dovozuje.

pokračování

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz náleze ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. náleze Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný.

Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům – kromě vztahů příbuzenských a obdobných vztahů – mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

Žalobce v námitce podjatosti tvrdí, že soudci Krajského soudu v Českých Budějovicích jsou podjatí v projednávané věci z toho důvodu, že „- u krajského soudu po léta dochází k machinacím s nápadem – všechny žaloby jsou předávány asistentu soudce a zapisovány do rejstříku Na, včetně těch, které Nejvyšší správní soud vyhodnotil jako projednatelné (např. 10 Na 5/13), - nejde o rozhodovací činnost soudu, nýbrž o odnímání soudce, ať už přímo Mgr. Pošvářovou (JUDr. Ing. Strnadem) či nepřímo jinou osobou onoho krajského soudu, - jde o svévolnou manipulaci u krajského soudu, poněvadž není uvěřitelné, aby návrhovač byl takový pabl, že by nebyl způsobilý či schopný podat návrh na zahájení řízení se všemi náležitostmi, - o tom, že jde o machinaci, svědčí i to, že žádný jiný krajský soud si nedovolí zapsat žaloby do rejstříku k tomu neurčenému, a 40 % či 98 % návrhů odmítat pro údajné vady, - krajský soud zachází ještě dál - nejenže hází žaloby do koše, jak se laicky říká, ale i návrhovači svévolně od července 2013 odmítá stvrdit přijetí podání v elektronické podobě razítkem na předloženém podání v listinné podobě (viz Spr 959/13).

Soudkyně správního úseku Krajského soudu v Českých Budějovicích, které by měly rozhodovat o žalobě P. Č. (JUDr. Věra Balejová, JUDr. Marie Krybusová a Mgr. Helena

Nutilová.) však ve svých vyjádřeních k námitce podjatosti uvedly, že: „*Žádná z nich se ve věci P. Č. necítí být podjatá ani k němu nemá žádný osobní či jiný vztah, který by opodstatňoval vznesenou námitku podjatosti*“.

Nejvyšší správní soud má z uvedeného za to, že neexistují žádné pochybnosti o nepodjatosti soudkyň Krajského soudu v Českých Budějovicích JUDr. Věry Balejové, JUDr. Marie Krybusové a Mgr. Heleny Nutilové při projednávání a rozhodování uvedené věci z důvodu jejich poměru k věci, účastníkům, případně jejich zástupcům. Je tomu tak především proto, že těmito soudkyněmi uvedené skutečnosti ani sebemenším náznakem nesvědčí o dřívějších nebo současných vztazích a vazbách, které by zavdávaly v uvedeném směru jakékoliv obavy. Tyto obavy však nevyplývají ani z tvrzení žalobce v námitce podjatosti. Žalobce v námitce poukazuje jen na zapisování podání a spisů do nepřislušných rejstříků Na, na svévolnou manipulaci se spisy ze strany asistentů a na četné odmítání návrhů z důvodu údajných vad.

I skutečnost, že by žalobce byl případně přesvědčen o opaku, ještě ani v nejmenším není důvodem, pro který by bylo nutno považovat uvedené soudkyně krajského soudu za podjaté. Žalobce má nepochybně právo na svůj názor, ten však není podložen žádnou objektivní skutečností, z nichž by se mohl dovozovat opak. Z tvrzení žalobce o administrativních nedostatcích při zapisování podání a vedení spisů, ani z údajného četného odmítání návrhů z důvodů vad či z jiných tvrzených skutečností, nevyplývají byť jen náznaky toho, že by zde existoval vztah uvedených soudkyň k dané věci a k účastníkům, jež by dosahoval takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou soudkyně moci nebo schopny nezávisle a nestranně rozhodovat. Proti nesprávnému a četnému odmítání návrhů z důvodu údajných vad lze ostatně brojit opravnými prostředky, a nikoliv námitkou podjatosti.

Z obsahu spisu rovněž nevyplývá, že by se soudkyně Krajského soudu v Českých Budějovicích JUDr. Věra Balejová, JUDr. Marie Krybusová a Mgr. Helena Nutilová podílely na projednávání nebo rozhodování předmětné věci u příslušného správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Rozhodování věci v předchozím soudním řízení je třeba chápat nikoli časově (tedy jako jakékoliv řízení před správním soudem, jehož byl P. Č. účastníkem a v němž se soudce podílel na rozhodování), nýbrž instancně (srov. č. 53/2004 Sb. NSS). Vyloučen by byl jen soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u krajského soudu (resp. Městského soudu v Praze) a následně pak v řízení kasačním u Nejvyššího správního soudu. O takový případ zde vůbec nejde, a námitka v uvedeném směru také nebyla žalobcem vznesena.

Zákon v ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. stanoví, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Rozhodování soudce v jiných – souvisejících či nesouvisejících – věcech proto nemůže již ze zákona vést k vyloučení soudce, byť by v těchto věcech byl žalobce neúspěšný (§ 8 odst. 1 s. ř. s. *in fine*). Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost a účastníkův nesouhlas s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je při hodnocení otázek podjatosti nevýznamný. Případné rozhodování uvedených soudkyň Krajského soudu v Českých Budějovicích v jiných věcech žalobce tedy nemá žádnou právní relevanci. Soudce může být vyloučen

pokračování

z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí či neústavnosti postupu soudu, které se projevuje polemikou s názory soudu a jejich zpochybňováním. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti. Námitka v tomto směru také nebyla žalobcem výslovně vznesena.

Nejvyšší správní soud proto o námitce podjatosti žalobce vůči soudkyním Krajského soudu v Českých Budějovicích rozhodl tak, jak je ve výroku tohoto usnesení uvedeno.

V důsledku tohoto způsobu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pak odpadá nutnost rozhodovat o delegaci nutné (§ 9 odst. 1 s. ř. s.). Je tomu tak proto, že v důsledku přednostního rozhodnutí o námitce podjatosti vznesené žalobcem a nevyloučení uvedených soudkyň z projednávání a rozhodování předmětné věci, nenastala situace, že by pro vyloučení soudců specializovaných senátu místně příslušného soudu nebylo možno sestavit senát.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. září 2013

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu